

HOE NEEM JE SALTO AF?

In dit deel vindt u de praktische handleiding voor de toetsafnemer.

1.	Inleiding	1
2.	Praktisch	1
	- Nodige materiaal	1
	- Tijdsduur toetsafname	2
3.	Algemene richtlijnen bij toetsafname	2
4.	Toetsinstructies	5

1 INLEIDING

In deze tekst vindt u praktische aanwijzingen voor de afname van SALTO. We geven u een beschrijving van het materiaal dat nodig is bij de toetsafname. We vermelden ook enkele algemene aandachtspunten die u in het achterhoofd moet houden tijdens de afname van de toets.

De eigenlijke toetsinstructies met bijhorende tekeningen staan in landscape afgedrukt in een apart bestand. Wij vragen u om deze toetsinstructies in een gewone ringmap te stoppen, zodat u tijdens het voorlezen van de instructies, de bijbehorende tekeningen aan de leerlingen kunt tonen. Op die manier is het voor de leerlingen gemakkelijker om te volgen in hun toetsboekje en vermijdt u dat bepaalde leerlingen op een verkeerde bladzijde aan het werken zijn.

Als u de 'Instructies voor de toetsafnemer' digitaal hebt ontvangen, print u het bestand recto verso af en volgt u de volgorde van het bestand.

2 PRAKTISCH

Nodige materiaal

► Per toetsafnemer:

- een ringmap (voor de toetsinstructies)
- een pen of potlood
- reservepotloden (voor de leerlingen)
- gom
- eventueel een beloning op het einde van de toetsafname (bv. een stempel)

- ▶ *Per leerling:*
 - een toetsboekje
 - (eventueel) een ringmap (voor het toetsboekje)
 - een potlood

Tijdsduur toetsafname

De toetsafname duurt ongeveer 50 tot 60 minuten. Het is heel belangrijk dat alle acht de toetstaken door de leerlingen worden uitgevoerd en dat de toetsafnemer een strak tempo aanhoudt tijdens de toetsafname. Het instrument moet worden afgenomen in de voormiddag omdat dat het moment van de dag is waarop de leerlingen zich het best kunnen concentreren.

De toets wordt in twee delen afgenomen: het eerste deel bestaat uit vier taken. Vervolgens voorziet de toetsafnemer een pauze (minstens 10 minuten). Het tweede deel van de toets omvat de resterende vier taken.

3 ALGEMENE RICHTLIJNEN BIJ TOETSAFNAME
--

Het screeningsinstrument is bedoeld om te worden afgenomen in het begin van het schooljaar, bij voorkeur in de periode eind september-begin oktober.

De afname gebeurt door de klasleerkracht zelf, of door een lid van het schoolteam waarmee de leerlingen enigszins vertrouwd zijn (bv. de GOK-leerkracht eerste leerjaar, de zorgcoördinator of een kleuterjuf). De toets wordt afgenomen in groepjes van 8 à 10 leerlingen. Indien de leerkracht zelf een groep leerlingen toetst, moet er dus opvang voorzien worden voor de overige leerlingen van de klas.

De toets wordt van alle leerlingen (inclusief zittenblijvers) afgenomen. Van leerlingen zonder enige kennis van het Nederlands moet de toets niet worden afgenomen.

Vóór de toetsafname

- ▶ *Lees de instructies bij de toetstaken grondig zodat de afname vlot en natuurlijk kan verlopen en u niet voor verrassingen komt te staan. U zult zien dat elke toetstaak volgens dezelfde structuur is opgebouwd: titel van de taak, korte intro, een oefenitem (indien een nieuw soort toetsvraag wordt geïntroduceerd) en ten slotte de toetsvragen zelf.*
 - Uw instructies staan aan de ene kant van het blad (de voorkant); de bijbehorende tekeningen staan gespiegeld ten opzichte van de instructies (de achterkant van het vorige blad.)
 - Wat u moet zeggen tijdens de toetsafname staat cursief in het instructieboekje in een grijs balkje.
 - Wat u moet doen staat na een pijltje (▶) in rechte letters.
 - Op elk blad in het toetsboekje van de leerlingen staat een icoontje, bv. een fiets (midden van het blad, bovenaan). De verwijzing naar de icoontjes vindt u ook terug bij de eigenlijke toetsinstructies.
- ▶ *Stel het toetsgroepje of de toetsgroepjes samen. Elk toetsgroepje telt idealiter 8 en*

maximaal 10 leerlingen.

- ▶ *Reserveer een rustig lokaal voor de toetsafname.*
- ▶ *Het is uiterst belangrijk dat de leerlingen tijdens de toetsafname niet worden gestoord of uit hun concentratie worden gehaald. Tracht er dan ook voor te zorgen dat u de toetsafname niet onnodig moet onderbreken, bijvoorbeeld doordat er schrijfmateriaal tekort is, door een brandoefening, uitdeling drankjes, toiletbezoek leerlingen.*
- ▶ *Indien u toch moet onderbreken, bv. omdat één van de leerlingen naar het toilet moet, legt u de toets voor alle leerlingen even stil.*
- ▶ *Doe alles om spieken te vermijden: zorg ervoor dat de leerlingen met hun gezicht naar de toetsafnemer kunnen zitten, dat de leerlingen aan aparte tafeltjes kunnen zitten of een scherm kunnen plaatsen tussen elkaar (bv. met een ringmap) zodat ze niet kunnen afkijken.*

Tijdens de toetsafname

- ▶ *Praktisch*
 - Elke leerling krijgt een toetsboekje. Laat de leerlingen hun voornaam vooraan op het boekje zetten. Help eventueel met het schrijven van de voornaam van de leerling als dat nog niet lukt. Zet zelf ook (achteraf) de achternaam van de leerling op het boekje.
 - De intro kan als volgt zijn: *“Jullie krijgen allemaal een boekje met tekeningen. In dat boekje gaan we werken. Ik deel de boekjes uit, maar wat er in staat is nog een verrassing, je mag het nog niet opendoen. Schrijf eerst je naam op het boekje.”*
- ▶ *Instructies geven*
 - Lees de instructies letterlijk voor en volg de chronologie van het boekje.
 - Bied de instructies voor de leerlingen op een natuurlijke verteltoon aan.
 - Daarbij is het belangrijk dat u geen specifieke woorden extra beklemtoont in de instructies. Leg verder ook geen woorden uit waarvan je denkt dat de leerlingen ze niet kennen: het is net de bedoeling na te gaan in hoeverre de leerlingen zelf de betekenis van sommige woorden kunnen achterhalen. Ook andere extra richtlijnen of uitleg worden niet gegeven.
 - De instructies worden meestal 2 keer herhaald (dat staat telkens aangegeven). Herhalen betekent dat u de instructie zoals gegeven volledig herhaalt, niet enkel bepaalde kernwoorden of het laatste stukje van een zin.
 - Bij enkele taken staat er in de instructie een woord tussen haakjes: bv. *lavabo (wastafel)*. Dat betekent dat u van beide alternatieven het woord mag kiezen dat voor de leerlingen in uw klas het meest herkenbaar is.
- ▶ *De leerlingen helpen*
 - Bij elke taak met een nieuw soort opdracht is er een oefenitem voorzien. U neemt het oefenitem samen met de leerlingen door. Op dat moment in de toets mag u nog helpen omdat het toetsformat voor elke leerling duidelijk moet zijn.

- Indien nodig mag u tijdens de eigenlijke toetsafname helpen bij praktische problemen zoals een blad omdraaien, of tonen op welk blad de leerling moet zijn. U kunt ook snel checken of alle leerlingen mee zijn, door te controleren of het blad met het juiste icoontje voor hen ligt.
 - Als leerlingen iets inhoudelijk niet begrijpen of twijfelen bij de eigenlijke toetsvragen, mag u niet helpen. Door leerlingen te helpen, beïnvloedt u de toetsresultaten en dat zou een verkeerd beeld opleveren.
 - Als leerlingen niet aan een taak beginnen, spoor hen dan aan om het te proberen. Geef evenwel geen extra inhoudelijke instructies.
 - Als leerlingen vragen stellen of vastlopen, geef dan niet zelf de oplossing maar moedig hen aan om zelf het antwoord te zoeken, nog eens goed te kijken naar de tekeningen of goed te luisteren.
- *Correctie bij fouten*
- Toon op voorhand wat de leerlingen moeten doen als ze een fout antwoord hebben gegeven.
 - Toon op het bord dat ze een (volgens hen) foutief antwoord kunnen corrigeren door een streep te trekken door het foute antwoord en een nieuw kruisje te zetten (/een nieuwe lijn te trekken/voorwerp te kleuren) op de juiste plaats.
 - U kunt ook zelf de fout corrigeren tijdens de toetsafname, op de manier zoals hierboven beschreven. Ook in de taak 'Rommel in de eetzaal' waar de leerlingen pijlen moeten trekken tussen twee voorwerpen past u dezelfde corrigeerwijze toe.
 - Uitzondering: bij de taak 'Verjaardagsfeest' moeten de leerlingen zelf tekenen. Als een leerling daar een vraag heeft na een fout, kunt u eventueel uw gom gebruiken zodat de leerling een nieuwe tekening kan maken.
- *Specifieke aandachtspunten*
- Let erop dat de leerlingen uw instructies heel strikt volgen: bijvoorbeeld wanneer beginnen met invullen, wanneer blad omdraaien, wanneer potlood neerleggen, wanneer toetsvragen onder de lijn oplossen, enz. Het is ook belangrijk dat de leerlingen niet terug- of vooruitbladeren in het toetsboekje.
 - Als leerlingen iets moeten tekenen, hoeft dat niet perfect te zijn. Het belangrijkste is dat ze begrijpen wat gevraagd wordt. Het hoeven dus geen kunstwerkjes te zijn (zeg dat enkel indien leerlingen te lang bezig zijn met tekenen).
 - Als leerlingen afkijken of het antwoord luidop willen zeggen, maan hen dan aan om alleen te werken in stilte (enkel als het zich voordoet).
 - Op het einde van de afname kunt u de leerlingen eventueel belonen (met een stempel, een sticker of iets anders).

4 TOETSINSTRUCTIES

De toetstaken worden in deze volgorde afgenomen met een pauze na taak 4:

1. *De juf is jarig*
2. *Verhaaltjes*
3. *Juf Maaike*
4. *Lievelingsboeken*

PAUZE

5. *Varken en rups*
6. *Verjaardagsfeest*
7. *Een vingerpop knutselen*
8. *Rommel in de eetzaal*

De specifieke instructies - wat u moet zeggen en doen als u de toets afneemt - staan opgenomen in het aparte bestand : zie Toets: Leerkrachtendeel (toetsinstructies).